

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre en adgang til, at man under visse betingelser kan tage sin afdøde ægtefælles eller samlevers mellem- eller efternavn. Det foreslås desuden at udvide adgangen til at undtage fra lovens krav om, at et fornavn ikke må betegne det modsatte køn. Endelig foreslås det at ophæve lovens revisionsbestemmelse.

1.1. Baggrund

Den 1. april 2006 trådte en ny navnelov i kraft (lovbekendtgørelse nr. 524 af 24. juni 2005). Loven ophævede den hidtidige lov om personnavne (lovbekendtgørelse nr. 193 af 29. april 1981 med senere ændringer), der i mange henseender byggede på Danmarks første egentlige navnelov (Lov om Navneforandring fra 1904).

Med den nuværende navnelov blev der foretaget en fuldstændig revision af lovgivningen. Reglerne blev liberaliserede og sagsgangen forenklet. Loven bygger på det princip, at en persons navn i første række er et privat anliggende og kun i anden række et spørgsmål, som samfundet har en interesse i at regulere. Som lovens mest centrale elementer kan nævnes, at efternavne, der bæres af 2.000 personer eller flere, er frie og kan tages af enhver, og at det er muligt at tage sit mellemnavn som efternavn. Endvidere har ægtefæller fået mulighed for at tage hinandens mellemnavne, ligesom ugifte samlevende kan tage hinandens mellem- og efternavne. Der skelnes ikke længere mellem giftenavne og egne navne.

Fremsættelsen af forslaget til den nuværende navnelov medførte betydelig debat. På denne baggrund blev der under lovforslagets behandling indsat en revisionsbestemmelse. Efter navnelovens § 31 skal der således ske en revision af loven i folketingsåret 2008/09. Baggrunden for bestemmelsen var at give Folketinget mulighed for at vurdere lovens virkning i praksis.

Den nuværende navnelov blev i folketingsåret 2006/07 ændret ved lov nr. 435 af 14. maj 2007 (Gebyr for behandling af ansøgning om navneændring m.v.). Med lovændringen blev der indført et gebyr på 430 kr. for alle navneændringer, dog med undtagelse af navneændringer i forbindelse med vielse og navneændringer for børn under 18 år, der følger af forældrenes navneændringer.

Med dette lovforslag foreslås det at ophæve revisionsbestemmelsen. Erfaringerne med den nuværende navnelov viser, at lovens samlede muligheder benyttes i vidt omfang. Samtidig kan det konstateres, at de bestemmelser, der var mest omdiskuterede i forbindelse med behandlingen af navneloven, ikke efterfølgende har medført debat eller anvendes i større omfang.

Der er efter Justitsministeriets opfattelse behov for at stille forslag om ændring af loven på enkelte områder. Det foreslås således, at der indføres en bestemmelse, hvorefter der kan fastsættes nærmere regler for under visse betingelser at tage sin afdøde ægtefælles eller samlevers mellem- eller efternavn. Endvidere foreslås det, at den mulighed, der er i loven for at fastsætte regler, der for transseksuelle undtager fra kravet om, at et fornavn ikke må betegne det modsatte køn, udvides til også at omfatte personer, der ganske må ligestilles med transseksuelle.

2. Ophævelse af revisionsbestemmelsen

2.1. Statistik og erfaringer med den nye navnelov

Det var forventet, at flere af den nuværende navnelovs nye muligheder ville blive udnyttet i vidt omfang. Dette gælder særligt muligheden for at tage sin ugifte samlevers mellem- og efternavn, muligheden for at bortkaste sit efternavn og tage sit mellemnavn som efternavn, og ægtefællers mulighed for at tage hinandens mellemnavne.

For at kunne følge udviklingen i navnesager efter den gældende lovs ikrafttræden og til brug for overvejelserne om en eventuel revision af loven har personregisterførerne siden lovens ikrafttræden udarbejdet